Adroddiad i:	**Cabinet**
Dyddiad y Cyfarfod:	**26 Ebrill 2016**
Aelod / Swyddog Arweiniol:	**Y Cynghorydd Barbara Smith, Aelod Arweiniol Moderneiddio a Thai. Gary Williams, Swyddog Monitro/Pennaeth y Gwasanaethau Cyfreithiol AD a Democrataidd**
Awdur yr Adroddiad:	**Lisa Jones, Dirprwy Swyddog Monitro/Cyfreithiwr**
Teitl:	**Cynllun Dirprwyo Swyddogion**

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

1.1 I ddiweddaru Cabinet gyda'r Cynllun Dirprwyo Swyddogion diweddaraf.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

2.1 I sicrhau bod pwerau gweithredol Swyddogion yn cael eu dirprwyo iddynt yn briodol er mwyn cyflawni dyletswyddau statudol y Cyngor yn gyfreithlon neu unrhyw bwerau disgresiwn neu achlysurol.

3. Beth yw'r Argymhellion?

3.1 Bod y Cabinet yn nodi cynnwys yr adroddiad a chymeradwyo'r Cynllun Dirprwyo Swyddogion mewn perthynas ag unrhyw swyddogaethau gweithredol sydd wedi'u cynnwys ynddo.

4. Manylion yr Adroddiad.

4.1 Mae'r adroddiad hwn yn ceisio barn yr aelodau ar newidiadau arfaethedig i'r Cynllun Dirprwyo Swyddogion. Mae'r cynllun arfaethedig ynghlwm fel Atodiad 1 i'r adroddiad. Mae'r cynllun wedi cael ei ddiweddaru i adlewyrchu newidiadau yn neddfwriaeth, strwythur uwch reolwyr y Cyngor a throsglwyddo cyfrifoldebau sydd wedi digwydd o ganlyniad.

4.2 Mae swyddogion yn derbyn y rhan fwyaf o'u pwerau o naill ai'r Cyngor Llawn, Pwyllgorau Statudol neu'r Cabinet. Gellir ymhlygu nifer fach o'u pwerau yn ôl y gyfraith, ond mae'n daclusach i gynnwys yr holl bwerau mewn un cynllun. Mae'r adroddiad hwn yn cadarnhau'r swyddogaethau gweithredol yn unig, a bydd y cynllun hefyd yn cael ei gynnwys mewn adroddiad ar y Cyfansoddiad newydd i'r Cyngor Llawn yn y dyfodol, i gymeradwyo'r swyddogaethau anweithredol.

4.3 Bydd yr Aelodau'n nodi bod y cynllun diwygiedig yn rhoi hyblygrwydd, hyd yn oed os nad yw darn penodol o ddeddfwriaeth wedi ei restru o fewn y cynllun, os yw'r swyddogaeth hynny'n angenrheidiol neu'n atodol i'r Swyddog a'r Gwasanaeth hynny, bydd Cabinet yn eu hawdurdodi yn benodol i weithredu'n unol â hynny.

4.4 Mae rhwymedigaeth benodol, lle y bo'n briodol, i Bennaeth Gwasanaeth i gynnal 'cynllun dirprwyedig adrannol' fel bod swyddogion yn gweithredu ar eu rhan gan wneud hynny gydag awdurdod hefyd.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

5.1 Bydd Cynllun Dirprwyo sy'n addas at ei bwrpas yn cyfrannu at y flaenoriaeth i fod yn Gyngor sy'n perfformio'n dda gan ddarparu sicrwydd ar faterion llywodraethu a gwneud penderfyniadau, gan ganiatáu i'r cyhoedd weld pwy sy'n gyfrifol am wneud y penderfyniad ar faterion sy'n effeithio arnynt.

6. Faint fydd hyn yn ei gostio a sut y bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

6.1 Nid oes unrhyw gostau uniongyrchol sy'n gysylltiedig â'r adroddiad hwn.

7. Pa ymgynghori a wnaed?

7.1 Hyd yma dim ond Gweithgor Cyfansoddiad y Cyngor, y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol a'r Uwch Dîm Arweinyddiaeth sydd wedi bod yn rhan o'r ddadl ar y cynigion allweddol yn y cyfansoddiad newydd a'r cynllun dirprwyo ar gyfer swyddogion ac aelodau. Mae model o'r cyfansoddiad newydd yn ei gyfanrwydd bron wedi'i gwblhau, a bydd yn cael ei gyflwyno i'r Cyngor ehangach ym mis Ionawr ar ffurf gweithdy, cyn i'r ddogfen gael ei ystyried i gael ei fabwysiadu gan y Cyngor Llawn ym mis Chwefror 2016.

8. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

8.1 Mae cynllun dirprwyo wedi'i ddiffinio'n glir yn egluro atebolrwydd ac yn elfen allweddol o fframwaith llywodraethu'r Cyngor.

9. Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

9.1 Mae perygl y bydd Cyfansoddiad (a Chynllun Dirprwyo oddi fewn iddo) sydd heb ei ddiwygio i fod yn gyfredol â newidiadau corfforaethol a deddfwriaethol yn methu â bod yn addas at y diben.

10. Pŵer i wneud y Penderfyniad

10.1 Mae Deddf Llywodraeth Leol 2000 yn ei gwneud yn ofynnol i bob cyngor gael cyfansoddiad ac mae'r Ddeddf Llywodraeth Leol 1972 yn nodi bod cael cynllun dirprwyo yn ofynnol.